

Tirgus pārskats

2009.g. 29.jūnijs – 5.jūlijs

Pagājušajā nedēļā akciju rezultāti bija samērā vāji – it īpaši attīstīto valstu reģionos, jo ASV nodarbinātības dati sarūgtināja tirgus dalībniekus.

Indekss "US S&P 500" nokritās par 2,5%, un Eiropas akciju cenas - par nieka 0,2%. Arī Japānas akciju cenas piedzīvoja kritumu – šoreiz par 0,6%. Āzijas un Klusā okeāna reģiona (neskaitot Japānu) valstu akciju kritums bija 0,3%, savukārt Āzijas attīstības valstu akciju cenas pieauga par 0,6%. Attīstības valstu akciju tirgi kopumā bija pozitīvi, nedēļu noslēdzot ar 0,6% kāpumu. Pēc "MSCI" indeksa, Krievijas akcijas, kas pagājušajā mēnesī bija tirgus ar vissliktāko rezultātu, iepriekšējā nedēļā piedzīvoja 0,9% pieaugumu. Austrumeiropas akciju cenas kāpa par gandrīz 1%. "Brent" jēlnaftas cena kritās par 4,8%. Dolāra vērtība pieauga pret eiro par 0,9% un pret jenu - par 0,9%.

Pagājušajās nedēļas **ASV nodarbinātības dati** liecināja, ka jūnijā darbavietu skaits ir samazinājies vairāk kā prognozēts un bezdarba līmenis pieauga līdz 26 gadu augstākajai atzīmei, sasniedzot 9,5%. Darbavietu skaits (izņemot lauksaimniecības sektoru) samazinājās par 467 000, lai gan prognozēts bija 365 000, tomēr tas ir daudz mazāk kā janvārī piedzīvotais 736 000 samazinājums. Visvairāk šo kritumu ietekmēja pakalpojumu sektors. Arī eiro zonā maijā bezdarba līmenis pieauga, sasniedzot 9,5%. Salīdzinājumam - mēnesi agrāk šis rādītājs saskaņā ar koriģētajiem datiem bija 9,3% (1.grafiks).

Lai arī ziņas par nodarbinātību sarūgtināja, **nedēļas dati par bezdarbu** liecina par zināmu stabilizēšanos ASV darba tirgū. Gan bezdarbnieku, kuri turpina saņemt pabalstu, skaits, gan pirmreizējā bezdarbnieku pabalsta saņēmēju skaits bija mazāks kā prognozēts, savukārt dati par iepriekšējo nedēļu tika koriģēti uz augšu. Saskaņā ar pārskatu "Challenger Job-Cut Report", kas sniedz informāciju par uzņēmumu paziņoto štatu samazināšanu, salīdzinājumā ar pagājušo gadu darbavietu likvidēšana ASV ir samazinājusies par 9%. Tomēr maijā salīdzinājumā ar attiecīgo periodu pērn štatu samazināšana pieauga par 7,4%.

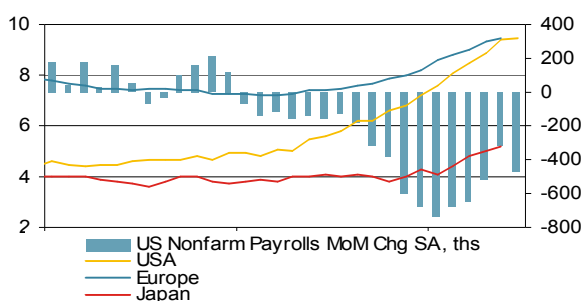
ASV ražotņu saņemto pasūtījumu skaita pieaugums liecināja par iespējumu ekonomikas stabilizēšanos. Patiecoties lidaparātu, iekārtu un datoru pieprasījuma pieaugumam, ražotņu pasūtījumu skaits maijā pieauga trešo reizi četrus mēnešu laikā. Maijā pasūtījumu skaits palielinājās par 1,2%.

ASV un Eiropas **ražošanas indeksi** ir uzlabojušies un liecina par lēnāku sarukumu, kopumā esot tuvu prognozētajam. Abu šo reģionu "Purchasing Managers Index" (PMI) indeksi joprojām ir zemāki par 50 punktiem, kas nozīmē šī sektora sarukumu. Eiropā arī jauktais un **pakalpojumu sektora** PMI indekss bija labāks kā iepriekšējā mēnesī un nedaudz pārsniedza prognozes, tomēr joprojām atrodas sarukuma zonā.

Eiropas Centrālajai bankai pagājušajā nedēļā norisinājās sanāksme, kuras laikā tika pieņemts lēmums procentu likmes nemainīt, atstājot tās 1% līmenī, un netika paziņots nekādas tūlītējas izmaiņas monetārās politikas nestandarta pasākumos. Bankas nostāja kopš iepriekšējām sanāksmēm nav mainījies un tirgum nekādus pārsteigumus nesagādāja. ECB uzskata, ka ekonomiskās izaugsmes un inflācijas riski ir sabalansēti un ka negatīvā inflācija eiro zonā drīzāk ir īstermiņa parādība.

Jūnijā aprēķinātā **eiro zonas gada inflācija** bija -0,1%, savukārt mēnesi iepriekš tā bija nulles līmenī. Maijā **mazumtirzniecības apjoms** salīdzinājumā ar attiecīgo periodu pērn bija krities par 3,3% un salīdzinājumā ar aprīli – par 0,4%. Šāds kritums ir lielāks kā prognozēts, jo darba zaudēšana ierobežo tēriņus.

1.grafiks. Bezdarba līmenis lielākajos attīstīto valstu reģionos (%) un darbavietu samazinājumi ASV

Kā jau bija prognozēts **Japānā** bezdarba līmenis maijā pieauga, sasniedzot 5,2% (skat. arī 1.grafiku). Mājsaimniecību tēriņi gada izteiksmē palielinājās par 0,3% neprognozēti, jo gaidīts bija 1,5% liels kritums. Darba samaksa šajā pašā periodā samazinājās par 2,9%.

Lai gan Japānas mazo uzņēmumu optimisms jūnijā strauji pieauga, **"Tankan" pētījumā par biznesa apstākļiem** atklājās sliktāki rezultāti kā prognozēts, uzrādot tikai minimālu rekordzemā līmeņa uzlabojumu. Lielie uzņēmumi un ražotāji projām ir noskaņoti pesimistiski. Viena pozitīva lieta, ko var minēt, ir tas, ka perspektīvu indeksi bija nedaudz labāki kā gaidīts.

Kā norādīja Krievijas finanšu ministrs Aleksejs Kudrins, **Krievija, lai rekapitalizētu savu banku sistēmu**, šī un nākamā gada laikā **emitēs obligācijas USD 14 mljrd. apmērā**. Banku pārstāvji gan norāda, ka šāda summa ir daudz par mazu, lai valsts straujo ekonomisko lejupslīdi pagrieztu pretējā virzienā. A.Kudrins minēja, ka valdība, emitējot valsts parādzīmes, šogad piesaistīs 8 mljrd. ASV dolāru un 2010.gadā vēl 6,7 mljrd. dolāru. Minētās parādzīmes paredzēts apmainīt pret banku priekšrocību akcijām. Valdība varētu arī izsniegt papildus subordinētos aizdevumus.

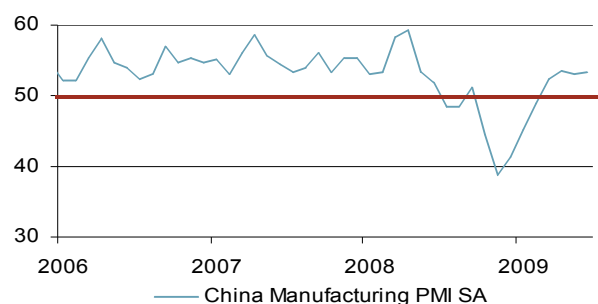
Premjerministrs Putins aicināja valsts bankas aktivizēt kredīšanu, jaunos kredītos izsniedzot līdz pat 16 mljrd. dolāru, lai palīdzētu tik pāri straujai lejupslīdei. Viņš norādīja amatpersonām, ka bankām vajag vairāk kredītēt, lai pārrautu baiļu loku, kurš draud paralizēt ekonomiku.

Centrālā banka pauž, ka Krievijas banku problemātisko kredītu daudzums pieaug un varētu sasniegt līdz par 12% no kredītportfeļa, kas liktu zaudēt jebkādu banku šogad gūto peļņu. Savukārt Krievijas ekonomika dēļ izejvielu cenu krituma un kredītu trūkuma, kā prognozēts, saruks par 8,5%. Reitingu aģentūra "Fitch" otrdien minēja, ka Krievijas bankām papildus kapitāla nodrošināšanai šogad varētu būt nepieciešami pat 20 līdz 80 mljrd. ASV dolāru. Aģentūras veiktajā stresa testēšanā atklājās, ka problemātisko kredītu īpatsvars kredītportfeļos līdz gada beigām pēc optimistiska scenārija varētu sasniegt 15% un pēc pesimistiska scenārija – pat 40%.

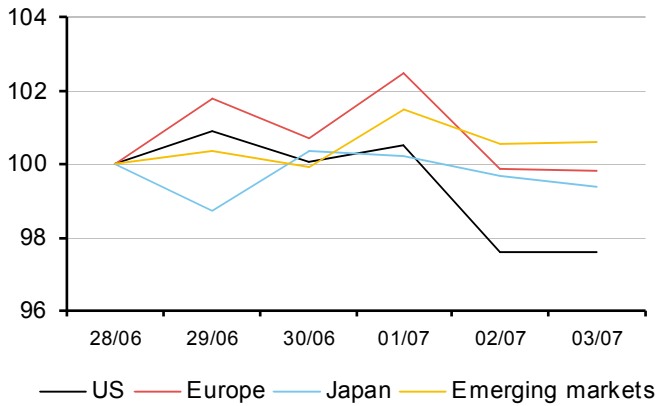
Gan Ķīnas ražošanas (2.grafiks) indekss, gan Ķīnas komercdarbības aktivitātes indekss jūnijā noslēdza pozitīvi, apliecinot, ka pasaules trešā lielākā ekonomika turpina paplašināties, neskatoties uz to, ka citviet Āzijā situācija ir raiba. Investīciju bankas CLSA un Ķīnas valdības aģentūru veidotajos indeksos šobrīd jau vismaz četrus mēnešus pēc kārtas ir fiksēts izaides apjoma pieaugums. Indeksos fiksētais pieaugums kalpo par papildus apliecinājumu tam, ka stimulēšanas pasākumu kopumam kopā ar kredīšanas kāpumu un virkni nodokļu atlaidēm ir būtiska ietekme uz reālo ekonomiku.

Arī Indijas ražotāji ir palielinājuši ražošanu, jūnijā izraisot nelielu nodarbinātības pieaugumu ražošanas sektorā un pirmo ražotāju cenu kāpumu astoņu mēnešu laikā kopš krasās lejupslīdes sākuma 2008.g. beigās. Dažādajiem trešdien publicētajiem pētījumiem, kuri mēra Ķīnas, Indijas, Japānas, Austrālijas un Honkongas komercdarbības aktivitāti, tiek pievērsta īpaša uzmanība, mēģinot saskaņot pazīmes, ka Āzija varētu palīdzēt attīstītajām pasaules valstīm izkļūt no dziļās recesijas.

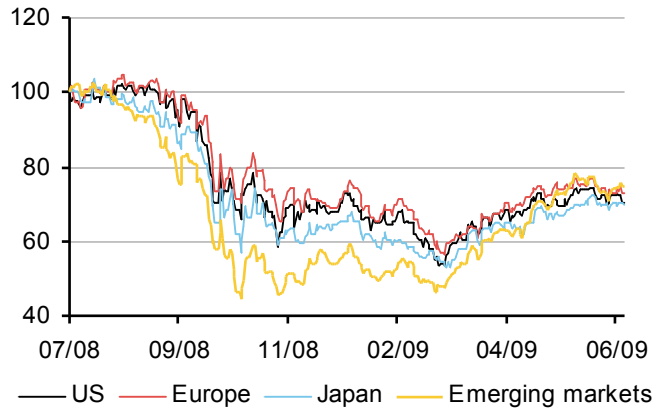
2.grafiks. Ķīnas ražošanas sektora PMI indekss, sezonāli koriģēts

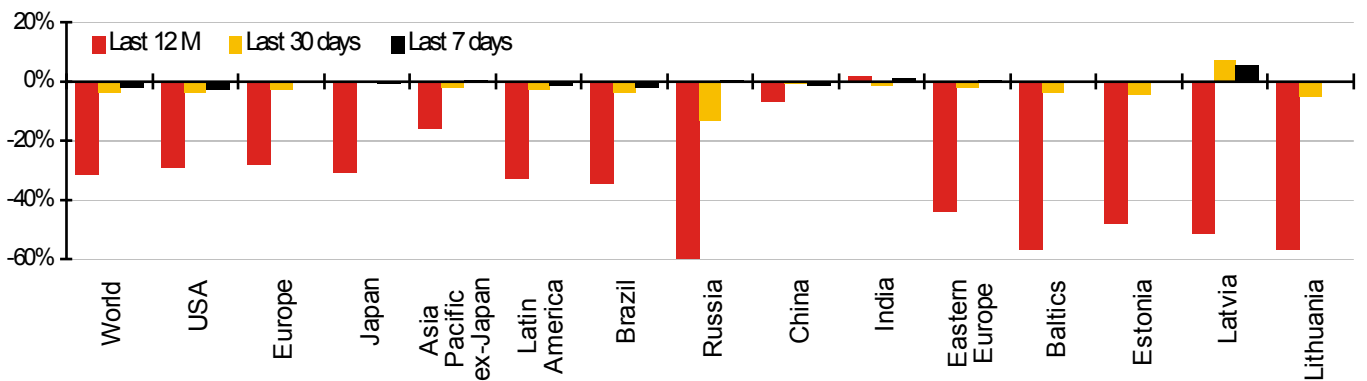
3.grafiks. Akciju tirgi pagājušajā nedēļā

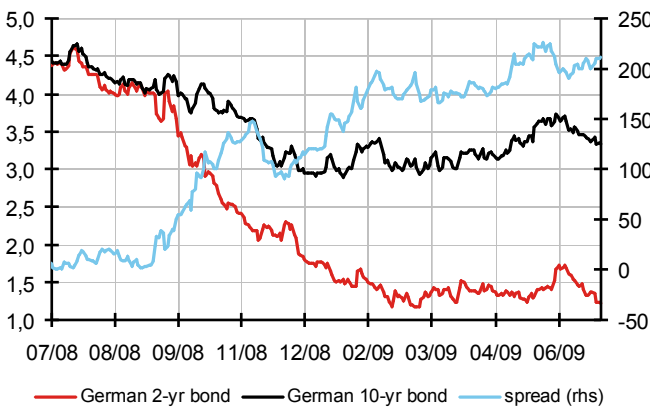
4.grafiks. Akciju tirgi pēdējos 12 mēnešos

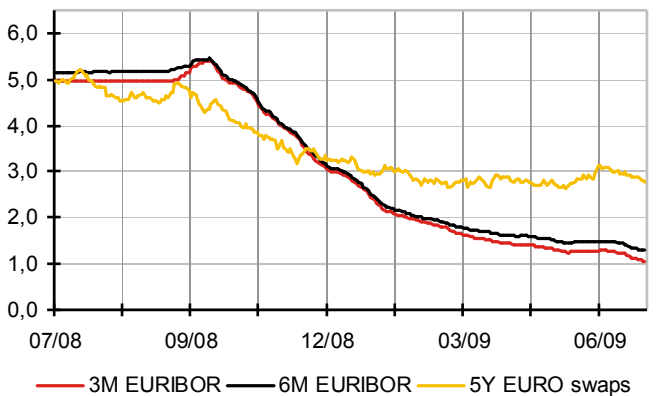
5.grafiks. Akciju tirgu rezultāti¹

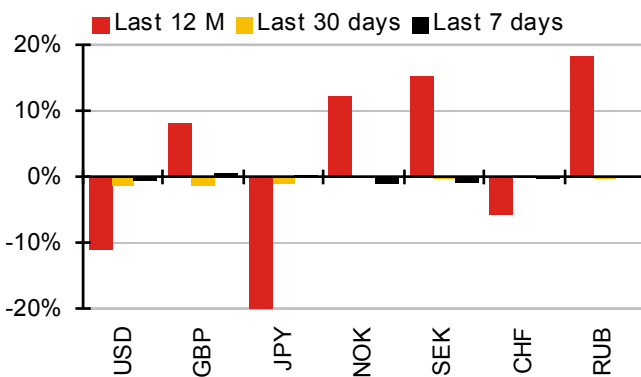
6.grafiks. Vācijas valdības obligāciju ienesīgums

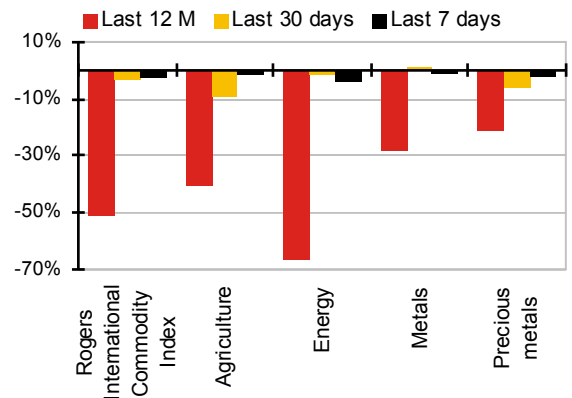
7.grafiks. EURIBOR likmes pēdējos 12 mēnešos

8.grafiks. EUR pret noteiktām valūtām

9.grafiks. Izejvielu rezultāti

Grafiki no "Bloomberg"
Ja nav norādīts citādāk, visi ienesīguma rādītāji ir izteikti attiecīgo indeksu valūtās.

¹ Grafiks atspoguļo attiecīgā "MSCI" reģionālā akciju indeksa rezultātu USD valūtā, izņemot Austrumeiropu ("DJ Stoxx EU Enlarged") un Baltijas akcijas ("OMX" indeksi).